

tömegesen szerepelnek az EU-, euro- összetételek: *EU-konform, EU-konvoj, euroamerikai, eurossatlakozás, eurohivatalnok, eurokancellár, eurokonform, euromagyar, eurorégió* stb.

A „szótár” felépítése olyan, hogy a címszavakat követi az újság, folyóirat neve, valamint az a dátum, amikor a szó vagy kifejezés a lapban megjelent, majd a hordozó mondat olvasható; – vagyis eredeti szövegkörnyezetében találjuk meg az új szót. Lássunk a szerkezetre néhány példát:

infosztráda (Magyar Hírlap, júl.26.4.)

Táborozók az *infosztráda* mentén [=cím] ... A Szári Ifjúsági Tábor internetes táborának lakói 60 kilobájtnyi információt továbbítottak másodpercenként ...

info-touch Lásd *érintőképernyős*

internetezik (Nők Lapja [GK], 1997.27.45.)

Eszik, alig szól hozzám, majd betelepszik a számítógépe elé, és éjfélig *internetezik*.

Vagyis ez az adattár nem értelmezi a címszót, mint teszik azt általában az egynyelvű szótárak, hanem az eredeti példával illusztrálja a használatát.

A 166 oldalas törzsanyagot egy igen hasznos függelék követi, melyből „az összetételei közbülső és utótagokról, a szerkezeti belső és alaptagokról” nyerhetünk bővebb információkat. Nézzünk ezekre is példát:

anya > *béranya; béranyaméh*

apa > *biológiai apa*

Nagyon hasznosnak tartom, hogy megjelenhet ilyen neologizmus-szótár (melyet a szerkesztők szerényen adattárnak kereszteltek). Olvasmányak is igen érdekes, de nyelvészek, magyar nyelv és idegennyelv szakos tanárok érdeklődésére is számot tartó gyűjtemény. Nagy jelentőségét még abban látom, hogy végre Magyarországon is megindult a nagy nyilvánosság számára hozzáférhető újfajta szótárak kiadása, hasonlóan a nyugat-európai gyakorlathoz. A lexikográfia nálunk is – a korszellem követelményének megfelelően – újra fejlődésnek indul.

Tinta Könyvkiadó, Budapest, 1999.

DR. NAGY ANDOR JÓZSEF

főiskolai tanár

Eszterházy Károly Főiskola

Eger

Hegedűs László: Média-didaktika

A média oktatásának hazai terjedése örömteli mindazok számára, akik már évtizedekkel korábban felismerték a médiumokban rejlő pedagógiai lehetőségeket.

Ezek közé sorolható dr. Hegedűs László Ph.D. a Miskolci Egyetem docense, aki egyben jelentős műhelymunkára vállalkozott az általa irányított sárospataki Comenius Főiskolán is.

Nagy érdeklődéssel várt könyvének bevezetőjében – amelyet a budapesti Eötvös Könyvkiadó jelentetett meg – fogalmazza meg, hogy a „komputertechnika alkalmazása új, az eddigiektől eltérő lehetőségeket nyújt, miközben a pedagógustól a korábbi feladatok mellett egy új szerepkört is vár: legyen szervezője a tanulási folyamatnak, és segítse az individualizálódó ismeretelsajátítást.

A tanítási órák szerkezetében az ember-gép szimbiózis új eleme jelentkezik a komputertechnika használatával.

Számunkra, a jövő nemzedék oktatói számára nélkülözhetetlen feladat keresni azokat a lehetőségeket, melyekkel gyorsabbá és eredményesebbé tehetjük tanítványaink munkáját.”

E közel hétíves kötet első fejezete sommás médiatörténettel ismerteti meg, majd bemutatja a média felhasználását vizsgáló kutatásokat. Azt követően a rendszeresen megjelenő témához kapcsolódó folyamatokat értelmezi korszerűen.

A IV. és V. fejezet azt a mindig aktuális kérdést vizsgálja, hogy milyen hatást gyakorol a tanítás-tanulás folyamatában a médiatechnika, illetve, hogy melyek azok a tényezők, amelyeknek helyes, tudatos alkalmazása biztosítja az információtechnikai eszközök hatékonyságát.

Ez utóbbi fejezetben számos problematikus kérdést is megfogalmaz a szerző, amelyek között kiemelt szerepet kap a már sokak által felvetett probléma is: milyen újabb szerepkörrel kell gazdagodnia a XXI. század pedagógusának. Dr. Hegedűs László szerint is a jövő tanítója, tanára elsősorban a tanulás szervezője kell legyen, hiszen az oktatási folyamatban a hangsúly a jövőben áttevődik a tanulóra, a tanulásra. A pedagógusnak legfőbb feladata a tanulás szervezése, irányítása, illetve a különböző információs forrásokból eredő tudásanyag integrálása lesz.

Tény, hogy a pedagógus hagyományosnak tekinthető szemléletét alapos változásra készíti a média és az ember és a technika egyre szorosabb kapcsolata, egymásra utaltsága.

Elismerésre méltó a szerző vállalkozása, a médiapedagógiai irodalom gazdagítása. Várjuk újabb írásait!

Egyetemi, főiskolai jegyzetként, tankönyvként, a médiakutatóknak segédanyagként ajánlható e mind tartalmában, mind megjelenésében értékes kötet.

FÁYNE DR. DOMBI ALICE

főiskolai tanár

SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

Szeged

Varga István – Oláh János: Becker Vendel élete és munkássága

Becker Vendel (1878–1957) munkásságáról a Pedagógiai Lexikonban (Keraban Könyvkiadó, Bp., 1997) ez olvasható, így foglalta össze a tudós pap és tanár munkásságát Mészáros István professzor: „... kat. pap 1907-től Aradon hittanár, a bp-i Szt. Imre Koll. tanulmányi felügyelője (1910-), a szegedi kat. tanítóképző tanára (1914-), ig.-ja (1919-1948). Számos tanulmányt tett közzé a tanítóképzés korszerűsítéséről és az alsófokú mezőgazdasági oktatás problémáiról. – F. m. A tanítóképzés reformja. Szeged, 1932; Az alsófokú gazdasági szakoktatás problémája. Szeged, 1935.; Az alsófokú gazdasági szakoktatás problémája és annak megoldása. Bp. 1936.; Egységes mezőgazdasági szaktanterőkészítés a liceumi gazdasági oktatás alapján. Szeged, 1938.; A gazdasági népoktatás és a nemzet jövője. Szeged, 1939.; Katolikus iskolaügy a demokratikus Magyarországon. Szeged, 1947.”

A fentiekből látható, hogy dr. Becker Vendel az elmúlt század egyik jeles pedagógusa volt, aki konkrét válaszokat adott a kor kérdéseire és becsülettel tette a dolgát.

Becker Vendel életét monográfia nem dolgozta fel korábban, munkásságáról összefoglaló értékelés nem született, műveinek bibliográfiáját nem állította össze senki. Ezt a hiányt pótolta a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kara Neveléstudományi Tanszékének két oktatója: dr. Varga István főiskolai tanár és dr. Oláh János főiskolai tanár. Munkájuk tehát régi adósságot pótol.

1999 ősze óta újból van tanítóképzés az említett szegedi karon. A kötet tehát a jövőnek is szól a múlt értékeire alapozva. Az 1844-ben létesített, 119 éves (104 évig katolikus, 15 évig állami) nagy múltú szegedi tanítóképzés 1963-ban szűnt meg, a jogutód a Bajai Tanítóképző Intézet lett. A régi